

กึ่งกาญจน์ จงสุขไกล : ผลกระทบทางสังคมของกระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อเอาชนะ
 ปัญหาเสพติด : ศึกษาเปรียบเทียบสองชุมชนในภาคตะวันออก (SOCIAL IMPACTS OF
 COMMUNITY EMPOWERMENT PROCESS TO SOLVE DRUG PROBLEM : A
 COMPARATIVE STUDY OF TWO COMMUNITIES IN EASTERN REGION) อ. ที่ปรึกษา :
 ดร. พินิจ ลาภธนานนท์, 146 หน้า. ISBN 974-17-7168-1

การศึกษาเรื่อง ผลกระทบทางสังคมของกระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อเอาชนะปัญหา
 เสพติด : ศึกษาเปรียบเทียบสองชุมชนในภาคตะวันออก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการ
 เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ระหว่างชุมชนที่ใช้แนวทางของกระทรวงมหาดไทยกับชุมชนที่ใช้
 แนวทางของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ปป.ส.) ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
 เอกสารและข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพคือ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เจาะลึก
 และการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อเอาชนะปัญหาเสพติดตามแนวทาง
 ของ ป.ป.ส. ได้ก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมเชิงบวกในลักษณะที่ทำให้ชาวบ้านสามารถแก้ไขปัญหา
 เสพติดได้อย่างยั่งยืน และเป็นการเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการปรับตัวเพื่อแก้ไขปัญหาอื่นๆภายในชุมชน
 ได้ดีกว่าแนวทางของกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้แม้ว่าโดยภาพรวมแล้วทั้งสองแนวทางจะไม่แตกต่างกันใน
 หลักการและเป้าหมายที่ต้องการให้กระบวนการทำงานบรรลุผล แต่การนำแนวทางไปปฏิบัติพบว่ามี
 ความแตกต่างที่สำคัญคือ เจ้าหน้าที่ศูนย์ต่อสู้เพื่อเอาชนะปัญหาเสพติดระดับอำเภอ (ศตส.อ.) ที่รับผิดชอบ
 ดำเนินการตามแนวทางของกระทรวงมหาดไทยมุ่งดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่หวังผลงาน มากกว่า
 ต้องการแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนอย่างยั่งยืน ประกอบกับมีการเร่งรีบตามนโยบายของรัฐบาลที่
 ต้องการให้ดำเนินกิจกรรมชุมชนเข้มแข็งเอาชนะปัญหาเสพติดให้เห็นผลทั้งประเทศภายในเดือน
 ธันวาคม 2546 ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจึงต้องทำงานอย่างเร่งรัดและรวดเร็วขั้นตอน โดยเน้นเป้าหมาย
 เชิงปริมาณคือ จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยไม่สนใจกับการจัดกิจกรรมให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังขาด
 กระบวนการติดตามผลอย่างเหมาะสม จนก่อให้เกิดความเดือดร้อนสืบสนแก่ประชาชนทั่วไปต่อ
 กระบวนการชุมชนเข้มแข็งที่เหมาะสมและแท้จริง ในขณะที่กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งของ
 ป.ป.ส. ให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นแนวทางสำคัญ ดังนั้นชาวบ้านจึงมี
 โอกาสเรียนรู้ที่การแก้ไขปัญหาเสพติดด้วยองค์กรชุมชน แนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดตามแนวทาง
 นี้จึงมีแนวโน้มที่จะสามารถแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างยั่งยืนมากกว่าแนวทางของกระทรวงมหาดไทย

172762

4589063920 : MAJOR Human and Social Development

KEY WORD: SOCIAL IMPACTS / COMMUNITY EMPOWERMENT PROCESS / DRUG PROBLEM

KINGKAN JONGSUKKLAI: SOCIAL IMPACTS OF COMMUNITY EMPOWERMENT PROCESS TO SOLVE DRUG PROBLEM : A COMPARATIVE STUDY OF TWO COMMUNITIES IN EASTERN REGION THESIS ADVISOR : PINIT LAPTHANANON, Ph.D., 146 pp. ISBN 974-17-7168-1.

This research aims to study social impacts of community empowerment process for solving substance abuse. It was conducted in two communities in the Eastern Region of Thailand. A main objective of the study is to compare two different approaches of community empowerment process, proposed by the Ministry of Interior and the Office of the Narcotics Control Board (ONCB). Two research methods were mainly used to collect data; documentary research and field research.

The research indicated that the ONCB's approach of the community empowerment process provided more positive social impacts, helping villagers to solve the problems of substance abuse in sustainable ways and to increase the community organizations' potentials for learning to deal with other community's problems, than that of the Ministry of Interior's. Although these two approaches principally had the same goal and objectives to accomplish, they distinctively practiced in different ways. The research found that the government officers, who took responsible for the approach of the Ministry of Interior, performed as it was their duty to get a quick result rather than intended to support the community to solve the drug problems and to improve people's quality of life. They actually were forced by the government to deal with the campaign of 'community empowerment' to overcome drug problems with a specific deadline in December 2004. Consequently, they had to finish their all processes of community empowerment within a short period and to solve the problems in quantity without any concerns of their outcomes and impacts. Practically, they mainly focused on the number of participants in all activities. They gave a priority to provide a list of drug abusers and send them to participate in the government's treatment system or specific camps without any appropriate follow-up activities. They were not concerned about any consequences of their improper performance, in particular the people's confusion of a real and practical community empowerment process. In contrast, ONCB's approach of community empowerment process gave priority to people's participation as a vital principle and practice. Therefore, the villagers had opportunities to learn by themselves how to solve their problems of substance abuse in sustainable way through their community organizations. However, it still was not obvious that the ONCB's approach supported any other sustainable development activities.